

2. 4. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Může rodič rozhodovat za dítě i v otázkách zveřejnění jeho soukromí?

Nezřídka se stává, že média – jak tištěná, tak audiovizuální – pro zvýšení prodejnosti svých periodik/pořadů sdělují veřejnosti informace též o dětech slavných osobností, aniž by však tito nezletilí sami chtěli být „celebritami“ (neboli osobami veřejného zájmu). I neprávnické obci je v takovém případě nejspíš zřejmé, že tento postup médií představuje zásah do soukromí těchto nezletilých dětí a měl by být jednak okamžitě ukončen (např. stažením daného článku), případně by měla být nezletilému posléze poskytnutá náhrada újmy, jež mu tím byla způsobena. Jde ovšem o zásah do soukromí nezletilého i v případě, že se šířením informací z jeho soukromí dal souhlas jeho zákonný zástupce, tudíž rodič? To je totiž celkem běžný scénář mnohých rodičů – „celebrit“, kteří chtějí být v médiích za každou cenu.

Touto otázkou se nedávno zabýval též Nejvyšší soud ve svém rozsudku ve věci spis. zn. 30 Cdo 3770/2011 ze dne 12. prosince 2012, jehož skutková podstata spočívala ve zveřejnění několika článků ohledně syna známé české zpěvačky, včetně jeho fotografií.

Podle ustanovení § 11 OZ **má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti**, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i **soukromí**, svého jména a projevů osobní povahy.

V souladu s následujícím ustanovením § 12 odst. 1 OZ smějí být písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejich projevů osobní povahy pořizeny nebo použity **jen s jejím svolením**.

Pro případ porušení těchto svých práv stanoví § 13 OZ ve svém odst. 1 a 2 právo fyzické osoby domáhat se, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, příp. aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se předmětné zadostiučinění nejevilo postačujícím má fyzická osoba též právo na **náhradu nemajetkové újmy** v penězích.

Dle výše uvedeného je tedy zásahem do osobnostních práv jakékoli fyzické osoby (tedy též nezletilého dítěte) mj. i zveřejňování informací z jeho soukromého života. Nehraje přitom žádnou roli, zda jde o informace pravdivé nebo jakým způsobem byly získány. Jediným důvodem vylučujícím neoprávněnost šíření těchto informací je, že **osoba, jíž se týkají, s tím dala souhlas, či je dokonce sama zveřejnila**. V případě celebrit je doplňujícím důvodem skutečnost, že jde o informace, které byly o těchto osobách **získány z jejich projevů na veřejnosti a na jejich zveřejnění je dán obecný zájem**.

Ve shora uvedeném rozhodnutí se Nejvyšší soud ČR zabýval otázkou zásahu do osobnostních práv nezletilého syna celebrity, který spočíval právě ve zveřejnění skutečností o jeho osobě a z jeho soukromí. V této souvislosti Nejvyšší soud posuzoval dvě následující stěžejní otázky:

- zda je protiprávnost zásahu vyloučena tím, že s uvedeným zveřejněním dal souhlas zákonný zástupce nezletilého, a
- pro případ, že tímto není vyloučena protiprávnost zásahu, pak zda je tento souhlas alespoň důvodem pro snížení náhrady nemajetkové újmy.

Vylučuje souhlas rodiče protiprávnost zásahu?

Informační sebeurčení nezletilých dětí (tj. to, co o sobě sdělí veřejnosti) je omezeno jejich volní a rozumovou vyspělostí. Tedy do doby, než jsou děti samy schopny rozhodovat co o sobě zveřejní a co nikoli, rozhodují o tom jejich rodiče. To však neznamená, že by rodiče měli nad svými dětmi „neomezenou moc“, naopak mantinely této moci udává na vnitrostátní úrovni zákon o rodině a zákon o sociálně-právní ochraně dětí, na mezinárodní úrovni pak Úmluva o právech dítěte. Na základě ustanovení těchto zákonných předpisů jsou **rodiče povinni zajistit a chránit morální a mravní vývoj dítěte**. Mezi tuto ochranu pak spadá i ochrana soukromí dítěte, a to právě z toho důvodu, že nezletilí na zájem veřejnosti o svou osobu reagují mnohem citlivěji než dospělí. Dle názoru Nejvyššího soudu tak v podstatě rodič, který dal souhlas se zveřejněním soukromí svého dítěte, sám zasáhl do jeho osobnostních práv a v žádném případě tedy **tento souhlas nepředstavuje důvod vyloučení neoprávněnosti zásahu** vůči třetí osobě (provozovateli média). Ochrany proti takovému zásahu ze strany rodiče se však dítě nemůže bránit žalobou na ochranu osobnosti, nýbrž skrze ustanovení zákona o rodině či zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

S názorem Nejvyššího soudu, že souhlas rodičů se zveřejněním určitých skutečností ze soukromí nezletilého rozhodně nepředstavuje důvod vylučující odpovědnost za zásah do jeho osobnostních práv, lze jen souhlasit. Dítě v tomto ohledu zcela jistě požívá zvláštní ochrany, a to minimálně do doby, než se vyvine v osobu odpovědnou samu za sebe. V takovém případě je plně na místě, aby se dítě bránilo proti škůdci (třetí osobě) **žalobou na ochranu osobnosti**. Nelze však již souhlasit s naznačeným názorem Nejvyššího soudu, že udělením souhlasu se rodiče sami dopouštějí porušování osobnostních práv dítěte. Naopak ze strany rodičů jde spíše o porušování povinností plynoucích z jejich rodičovské odpovědnosti. Tomuto výkladu ostatně koresponduje i následná argumentace Nejvyššího soudu, že ve vztahu dítě-rodič se proti takovému „zásahu“ dítě nemůže proti škůdci (rodiči) bránit žalobou na ochranu osobnosti, nýbrž **prostředky zákona o rodině**. Byť je tedy učiněný závěr Nejvyššího soudu ve věci první řešené otázky potřeba posoudit jako obecně správný, argumentace, z níž vyplývá, však již nepatrně pokulhává.

Zakládá souhlas rodiče důvod pro snížení relativní satisfakce?

Jelikož Nejvyšší soud uzavřel, že souhlas rodičů se zveřejněním informací ze soukromého života nezletilého nevylučuje protiprávnost zásahu do jeho osobnostních práv, musel zodpovědět i následující otázku, a to zda se tento souhlas promítá do snížení výše relativní satisfakce poškozeného. Při odpovědi na tuto otázku soud vyšel ze své dřívější judikatury, v níž vyslovil pravidlo, že „*osobní pohnutka osoby dotčené na osobnostních právech ji nezbavuje ochrany, ani takovou ochranu neumenšuje*“. U nezletilého je nutné toto pravidlo aplikovat o to víc, že často ani nejde o jeho rozhodnutí a chování, jímž byly informace ze soukromí nezletilého zveřejněny. Ale naopak, nezávisle na jeho vůli tak činí jeho zákonní zástupci. Snížení náhrady nemajetkové újmy, která tím byla nezletilému způsobena by tak šlo naprosto proti smyslu poskytované satisfakce, jímž je alespoň částečné odškodnění nezletilého za neoprávněný zásah do jeho soukromého života. Nejvyšší soud proto uzavřel, že **souhlas rodiče nemůže představovat ani důvod pro snížení poskytnutého peněžitého zadostiučinění**.

Pro úplnost je vhodné dodat, že neoprávněnost zásahu do soukromí dětí známé osobnosti nevylučuje ani skutečnost, že jejich fotografie byly pořízeny na veřejnosti, neboť tyto děti samy nejsou celebritami a na zveřejnění informací z jejich soukromí není dán veřejný zájem.

Mgr. Karolína Brosková,
advokátní koncipientka

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)